

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
SEKRETARZ STANU

BM-1-071-188/11/3

GABINET MARSZAŁKA SENATU
Sekretariat Wicemarszałka M. Ziółkowskiego
wpłynęło dn. 11. 05. 2011 r.
nr. 12420 podpis. AS

Warszawa, dnia 10. 05. 2011 r.

DWOiP-I-071-10/11

dot. BPS/DSK-043-3516/11

M. Ziółkowski
Marek Ziółkowski
Wicemarszałek Senatu
wpłynęło dn. 12. 05. 11
nr. 4541 podpis. M

Pan

Marek Ziółkowski

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

W odpowiedzi na pismo z dnia 05 kwietnia 2011 r. BPS/DSK-043-3516/11 w sprawie ustosunkowania się do oświadczenia Pana Senatora Lucjana Cichosza złożonego podczas 73 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w przedmiocie ponoszenia przez osoby osadzone w zakładach karnych i aresztach śledczych kosztów odbywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania, Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji uprzejmie informuje, co następuje:

Problematyka zobowiązania skazanych do ponoszenia zryczałtowanych kosztów wykonania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania

w celu częściowego obniżenia tych kosztów ponoszonych przez Skarb Państwa była jednym z tematów prac prowadzonych w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości Nr 105/05/DO z dnia 1 grudnia 2005 r. został powołany Zespół Nr 27 do spraw usprawnienia postępowania wykonawczego w sprawach karnych, którego zadaniem było opracowanie projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz Kodeks karny wykonawczy, usprawniającego wykonanie orzeczeń w sprawach karnych.

Do zadań tegoż zespołu należało między innymi przygotowanie propozycji w zakresie wprowadzenia kar weekendowych, krótkich kar aresztu wykonywanych na koszt skazanego przez obciążenie osób odbywających kary pozbawienia wolności oraz tymczasowo aresztowanych.

W wyniku tych prac został przygotowany projekt ustawy o *zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw* oraz projekty aktów wykonawczych, w tym także projekt z dnia 19 września 2006 r. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości zryczałtowanych kosztów wykonania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania ponoszonych przez skazanego. Projekt ten przewidywał obciążenie osób odbywających karę pozbawienia wolności oraz tymczasowo aresztowanych zryczałtowanymi kosztami pobytu tych osób w zakładach karnych.

Ówczesny Minister Sprawiedliwości – Pan Zbigniew Ziobro podjął decyzję o zaniechaniu wprowadzaniu do projektu ustawy o *zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw* rozwiązania polegającego na obciążaniu skazanych zryczałtowanymi kosztami wykonania kary pozbawienia wolności i środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Ze względu na powyższe prace w tym zakresie nie były w dalszym ciągu kontynuowane.

Aktualnie nie trwają prace zmierzające do takiej nowelizacji kodeksu karnego wykonawczego, które dałyby podstawę do ponoszenia kosztów utrzymania przez osoby osadzone w zakładach karnych i aresztach tymczasowych.

Do Sejmu skierowany został projekt obszernej nowelizacji kodeksu karnego wykonawczego. Pierwsze czytanie tego projektu odbyło się na posiedzeniu w dniu 30 marca 2011 r. Następnie został on skierowany do prac komisji. Projekt ten nie przewiduje rozwiązania w zakresie obciążenia osadzonych kosztami odbywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.

W chwili obecnej nie ma w prawie międzynarodowym uregulowań, które uniemożliwiałyby wprowadzenie tego typu rozwiązań do ustawodawstwa polskiego, jednak nie wydają się by takie rozwiązanie było celowe.

Zwrócić należy w szczególności uwagę na kwestię ewentualnej skutecznej egzekucji w przypadku gdyby osadzony, zobowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania w zakładzie karnym, kosztów tych dobrowolnie nie uiścił. Bardzo często zła sytuacja materialna osadzonego, który przebywając w zakładzie karnym najczęściej nie osiąga żadnych dochodów i nie dysponuje wartościowym majątkiem, nie daje gwarancji, że wszczęta egzekucja okaże się skuteczna.

Z danych statystycznych Centralnego Zarządu Służby Więziennej na dzień 31 grudnia 2010 r. wynika, że w jednostkach penitencjarnych odpłatnie zatrudnionych było niespełna 18 % osadzonych, tak więc jedynie w stosunku do niewielkiej części osadzonych zachodziłaby ewentualnie możliwość przeprowadzenia skutecznej egzekucji z otrzymywanego przez nich wynagrodzenia za pracę. Na osobach tych niejednokrotnie jednak z kolei ciążyą inne zobowiązania np. alimentacyjne (osadzeni tej kategorii są zatrudniani w pierwszej kategorii), które podlegają zaspokojeniu w pierwszej kolejności. To dodatkowo nie pozwala na uzasadnienie skuteczności egzekucji ewentualnych roszczeń należnych od osadzonych, a związanych z ich pobytem w zakładzie karnym i areszcie śledczym.

Niejednokrotnie osoby przebywające w zakładzie karnym, to osoby generalnie ubogie, bez stałej pracy w warunkach wolnościowych i obciążanie ich

kosztami związanymi z odbywaniem kary pozbawienia wolności może pogłębić trudności bytowe takiej osoby już po opuszczeniu zakładu karnego.

Przez pewien okres czasu obowiązywały przepisy dotyczące ponoszenia przez skazanego równowartości kosztów postępowania wykonawczego związanego z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 8 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 07 września 2007 roku o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego Dz. U. z 2010 r. Nr. 142 poz. 960 z późn. zm.).

Uregulowanie to było jednak krytykowane, z uwagi między innymi na ograniczający dostęp skazanych, o złej sytuacji materialnej nie będących w stanie kosztów tych iść, do tej formy odbywania kary pozbawienia wolności. W efekcie przepis ten został uchylony ustawą z dnia 21 maja 2010 roku o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz.U.101 poz.647).

Koszty były niewysokie bo wynosiły przecież 2 zł.za każdy dzień odbywania kary w tym systemie oraz 80 zł. zryczałtowanych kosztów postępowania wykonawczego związanego z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

W sytuacji więc kiedy skazany przebywa w zakładzie karnym (areszcie śledczym), nie pracuje odpłatnie (dotyczy to znacznej populacji osadzonych), tym bardziej niecelowym byłoby ich obciążanie kosztami wykonywania kary. Nie można poza tym takimi kosztami obciążyć (zakładając to w stosownym przepisie) tylko tych osadzonych, którzy mają emeryturę, pracują odpłatnie, czy posiadają inne zasoby finansowe i majątkowe. Pieniądze gromadzone przez tych skazanych, którzy pracują w zakładzie karnym przeznaczone są na ich utrzymanie po opuszczeniu zakładu karnego, a przecież przejście z warunków izolacji więziennej do warunków wolnościowych wiąże się niejednokrotnie z poważnymi kłopotami readaptacyjnymi.

Lepszym rozwiązaniem jest by skazany po opuszczeniu zakładu karnego był w stanie, samodzielnie dysponując pewnymi środkami materialnymi, praworzędnie funkcjonować w społeczeństwie, niż stać się użytkownikiem środków pieniężnych pochodzących ze Skarbu Państwa w formie różnych zasiłków, czy pomocy społecznej itp.

z poważaniem

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

A. Chmielewski
Stanisław Chmielewski